

Dosarul nr. 3ra-746/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Ciobanu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Institutul de Proiectări Tehnologice” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la constatarea ilegalității și anularea facturilor nr. AAD 7285907 din 28 februarie 2018 și nr. AAD 9712312 din 30.03.2018 cu anexe, obligarea excluderii sumelor din contul abonatului,

împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

constată:

La 08 iunie 2018 SA „Institutul de Proiectări Tehnologice” a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, prin care a solicitat constatarea ilegalității acțiunilor SA „Apă-Canal Chișinău” în raport cu SA „Institutul de Proiectări Tehnologice” referitor la calcularea și înaintarea spre plată a serviciilor de canalizare în cazul depășirii normelor CMA, cu obligarea pârâtei să excludă din contul abonatului SA „Institutul de Proiectări Tehnologice” sumele calculate cu titlu de servicii de canalizare în cazul depășirii normelor CMA, cu anularea facturilor fiscale nr. AAD 7285907 din 28 februarie 2018 și nr. AAD 9712312 din 30 martie 2018 cu anexe.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că conform contractului nr. 160133 din 01 septembrie 2001 SA „Apă-Canal Chișinău” s-a obligat să acorde SA „Institutul de Proiectări Tehnologice” servicii de alimentare cu apă și canalizare pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr. 65, unde este amplasat bunul imobil proprietate privată a sa.

Conform contractului încheiat între părți și actele normative ce reglementează prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, cantitatea serviciilor este indicată în factura de plată, care se expediază în adresa consumatorului.

Începând cu 01 februarie 2018, pe lângă factura aferentă serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, SA „Apă-Canal Chișinău” suplimentar a mai emis și facturi pentru un pretins serviciu numit generic – serviciile de canalizare în cazul depășirii normelor CMA (cu aplicarea tarifului diferențiat).

Nefiind de acord cu facturile fiscale eliberate pentru serviciul de canalizare în cazul depășirii normelor CMA (cu aplicarea tarifului diferențiat), la 10 aprilie 2018 și respectiv la 11 aprilie 2018, a expediat în adresa pârâtei două cereri prelabile, prin care a solicitat să-i fie furnizată informația referitor la temeiul juridic în baza căruia se include și se calculează plata pentru preținsele servicii de canalizare în cazul depășirii normelor CMA (cu aplicarea tarifului diferențiat), autoritatea publică care a aprobat tariful consemnat în facturile de plată, totodată soluționând excluderea din contul abonatului a sumelor calculate cu titlu de servicii de canalizare în cazul depășirii normelor CMA (cu aplicarea tarifului diferențiat).

Prin răspunsurile la cererile prelabile cu nr. 1200/4119 din 10 mai 2018 și nr. 1200/4235 din 11 mai 2018, SA „Apă-Canal Chișinău” a considerat neîntemeiate argumentele invocate de reclamantă în cererea prelabilă și a remis pentru plată facturile ce includeau servicii de canalizare în cazul depășirii normelor CMA (cu aplicarea tarifului diferențiat).

Reclamanta consideră că facturile fiscale înaintate spre plată de SA „Apă-Canal Chișinău” sunt ilegale și urmează a fi anulate de instanța de judecată, pe motiv că contravin prevederilor legale.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea înaintată de către SA „Institutul de Proiectări Tehnologice”. S-au anulat ca fiind ilegale factura fiscală seria AAD nr. 7285907 din 28 februarie 2018 în sumă de 9 463,22 lei și Anexa la aceasta și factura fiscală seria AAD nr. 9712312 din 30 martie 2018 în sumă de 11 018,19 lei și Anexa la aceasta, emise de SA „Apă-Canal Chișinău” cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate. S-a obligat SA „Apă-Canal Chișinău” să excludă din contul abonatului SA „Institutul de Proiectări Tehnologice” sumele calculate cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate, în mărime de 9 463,22 lei și în mărime de 11 018,09 lei. (f.d. 151, 156-163)

În conformitate cu prevederile art. 232, alin. (1) din Codul administrativ SA „Apă-Canal Chișinău”, în termen, la 17 decembrie 2019 a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 153-154)

Curtea de Apel Chișinău la 15 ianuarie 2020 a notificat apelantei SA „Apă-Canal Chișinău” hotărârea motivată. (f.d. 167)

La 31 ianuarie 2020 SA „Apă-Canal Chișinău”, în termen a depus apelul motivat. (f.d. 169-175)

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de către SA „Apă-Canal Chișinău”. (f.d. 202, 203-212)

Instanțele în motivarea soluției sale au reținut că conform art. 22 alin. (18) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, în cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO 5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislația în vigoare, se aplică tarife diferențiate, calculate proporțional cu indicii

normativelor indicate, conform condițiilor contractuale, iar în lipsa acestor clauze în contractul obligatoriu – conform modalității stabilite prin Legea nr. 1540- XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative în vigoare. Din dispozițiile acestei norme legale reiese că aceasta stabilește clar modalitățile de calcul a tarifelor pentru depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor poluante, după cum urmează: conform condițiilor contractuale, iar în lipsa unor clauze în contract, conform modalității stabilite prin legea privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative. În consecință, SA „Apă-Canal Chișinău” are obligația de a indica expres modalitatea de calcul a sumei înaintate spre plată clientului, condiție nerealizată în speță în contextul în care instanțele au constatat că în factura contestată, dar și în referințele depuse la dosar, SA „Apă-Canal Chișinău” nu a indicat modalitatea de calcul a tarifului diferențiat, invocând în mod general că tariful a fost determinat conform prevederilor art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303/2013, fără a oferi explicații în acest sens.

Astfel, instanțele au constatat că actele administrative contestate - factura fiscală seria AAD nr. 7285907 din 28 februarie 2018 și factura fiscală seria AAD nr. 9712312 din 30 martie 2018 contravin prevederilor Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, or, în aceste facturi fiscale nu este indicată modalitatea de determinare a tarifului diferențiat aplicat SA „Institutul de Proiectări Tehnologice”, iar contractul specificat în această factură, nu poate fi reținut ca temei de aplicare a calculului diferențiat, în contextul în care, acesta nu specifică expres modalitatea de calculare a tarifelor diferențiate, ci doar conține o trimitere generală la cadrul normativ.

De asemenea, instanțele au reținut cu referire la pct. 69 din Regulamentul - cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deservire a apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților, aprobat prin Ordinul Departamentului Construcții și Dezvoltare al Teritoriului al Republicii Moldova nr. 40 din 18 februarie 2005 că rezultatele probelor prelevate de către SA „Apă-Canal Chișinău” sunt valabile pentru luna în care au fost prelevate, adică, nu pot fi puse la baza emiterii unor constatări pentru alte luni. În situația din speță s-a constatat că potrivit procesului-verbal nr. 1 din 17 ianuarie 2018 de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control, în scopul determinării indicilor fizico-chimici din apele uzate și corespunderii calității lor normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA), a fost prelevată probă unică în volum de 2,9 l, iar rezultatele obținute au fost puse la baza facturilor fiscale emise pentru lunile februarie și martie 2018. Prin urmare, factura fiscală seria AAD nr. 7285907 din 28 februarie 2018 și factura fiscală seria AAD nr. 9712312 din 30 martie 2018 sunt ilegale și pe motiv că la baza emiterii facturilor respective au stat rezultatele probelor prelevate la 17 ianuarie 2018, rezultatele cărora erau valabile doar pentru luna ianuarie 2018.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 11 iunie 2020 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care a dispune respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către SA „Institutul de Proiectări Tehnologice”. (f.d. 217-221)

În motivarea recursului recurenta a invocat că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare sunt neîntemeiate, contrare circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei.

Consideră că instanțele au interpretat eronat Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13.12.2013.

La 26 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SA „Institutul de Proiectări Tehnologice” copia recursului declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 227)

Completul specializat relevă că SA „Institutul de Proiectări Tehnologice” a recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului, fără a depune o referință. (f.d. 229)

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de apel a pronunțat decizia la data de 26 februarie 2020 în lipsa reprezentantului SA „Apă-Canal Chișinău”.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, care la 14 mai 2020 a fost recepționată de către SA „Apă-Canal Chișinău”. (f.d. 115)

SA „Apă-Canal Chișinău” a depus recursul la data de 11 iunie 2020. Astfel, obligația de contestare în termen a fost îndeplinită.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o

anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Societatea pe Acțiuni” Apă-Canal Chișinău” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas